2015нче елны? 20нче ноябренд? Саранск башкалабыз МОУ «Гимназия №19» “Этном?д?ни м?гариф: т??риб? ??м перспективалар” дип аталган VIII Б?тенроссия педагогларыны? ф?нни-практик конференцияне? пленар утырышы ?тте. Бу конференция ?д?бият елына багышланган иде.   Конференцияд? м?гариф ?лк?сенд? хезм?т итк?н Мордовия, М?ск?? ??м Санкт-Петербург ш???рл?ре педагоглары, Башкортстан ??м Татарстаннан, Ульян, Чувашстан, Я?а Т?б?нш???р ?лк?л?ре в?килл?ре, аспирантлар, Мордовия м?гариф администрациясе в?килл?ре, милли-м?д?ни оешма ?ит?кчел?ре, галимн?р ??м журналистлар; барлыгы 250 кеше катнашты. Конференция оештыручылар аны к?пмилл?тле д??л?тебезне? ?с?е ??м ныгуына, Россияд? милли телл?рне?, м?д?ниятыбызны? саклануы ??м ?с?ен?, россиялел?рне? ?за? булдыру ??м берд?млеген?; х?к?м?тне? приоритет максатларын тормышка ашыру д?вамы буларак карыйлар. Мордовия т?б?ге милл?тара дуслык бел?н аерылып торсын ?чен, х?к?м?т в?килл?ре барысын да эшл?рг? тырышалар. Конфессияара ??м милл?тара тынычлыкны, милли культуралар байлыгын саклау – беренче чиратта ?т?лерг? тиешле бурычларны? берсе. Милли рухта т?рбиял?нг?н халыкта гына патриотизм була ала диг?н фикерл?р я?гырады.

Секция утырышында Л?мбер? районы Кырви урта м?кт?бе укытучысы Луиза Низаметдин кызы Смакаева, югарыдагы теманы ачыклап, эш т??риб?снн?н чыгыш ясады. Л?мбер? районы м?кт?пл?ренд? татар теле ??м ?д?бияты укытканда т?рле метод ??м алымнар, алдынгы технологиял?рне кулланып белем бир? буенча эш т??риб?л?ре бел?н Черемиш т?п м?кт?п укытучысы Боярова Фазия Ф?рит кызы “Милли традииял?р аша толерантлык т?рбиял??” темасына ясаган докладында: «Балалар - безне? кил?ч?гебез. Б?генге к?нд? балалар арасында усаллык, б?гырьсезлек, т?к?бберлек, ?зара дошманлык, агрессивлык таралган. Бу бик т? аяныч. Мо?а с?б?пл?р бик к?п. ?зара килешм??ч?нлек ??м ?д?п-?хлаксызлык телевидение, балаларны чолгап алган мохит, гаил? аша м?кт?пл?рг? д? ?теп кер?. М?кт?п - укучыларны? икенче ?е. Шу?а к?р? безне? - татар телен? ?йр?т?че укытучыларыны? - и? м??им, т?п бурычыбыз укучыларны? толерантлык рухында т?рбиял??. Мордовиябезне? м?гариф системасы тынычлыкка омтылу, кеше хокукларын яхшы бел?, толерантлык, хезм?тт?шлек, ?хлаклылык кебек сыйфатлар бик нык тал?п ителг?н шартларда алгы планга белемле, милли ??м чит милл?тл?р м?д?ниятен яхшы бел?че, х?рм?т ит?че ш?хес т?рбиял??не куя” – диг?н н?ти??г? килде. Районыбыздагы Пензятка урта м?кт?бе укытучысы Юмаева Рауза Мокадд?с кызы

“Татар теле ??м ?д?бияты д?ресл?ренд? заманча педагогик технологиял?р кулланып, укучыларны? и?ади с?л?тен, логик фикерл?вен ?стер?” диг?н темасын яктыртып ?зене? чыгышында татар теле ??м ?д?бияты д?ресл?ренд? заманча педагогик технологиял?р кулланып, укучыларны? и?ади с?л?тен, логик фикерл?вен ?стер? диг?н методик тема ?стенд? эшлим, ди. – Максатым – укыту-т?рбия эшенд? куелган проблемаларны у?ай х?л ит?, у?ышка иреш?, укучыны уйларга, фикер й?ртерг?, уйлаганын ?йтерг? ?йр?т?. Д?ресл?ремд? логик фикерл?? аркылы укучыларны? татар теле ?лк?сенд? белемн?рен тир?н?йт? ??м татар телен ?йр?т? аша укучыларны? логик фикерл?вен максат итеп алам. Ч?нки логик фикерл?? х?терне яхшырта. Х?терне яхшыртуны? и? т?п кагыйд?л?рене? берсе - кабатлау. К?п тапкырлар кабатланган бер ?к м?гъл?мат яхшырак х?терд? кала. Д?ресл?р “Интенсив укыту”га нигезл?нг?н технология буенча ?тк?рел?. Т?п фикерне аерып к?рс?т?, таблица, схемалардан файдалану, интерактив такталар куллану ист? калдыруда нык ярд?м ит?” диеп ?з т??риб?се бел?н уртаклашты.

Олы педагогик стажлы Л?мбер? районы Кырви урта м?кт?бене? татар теле укытучысы Биккинина Равил? Исхак кызы укыту-т?рбия процессында этно-м?д?ни т?рбия учагы буларак м?кт?п музее темасын яктыртып чыгыш ясады, алып килг?н презентациясен безне? укытучыларга да таратты. Татар теле укытучылары бел?н аралашырга да вакыт тапты.

- Х?терд?н башка йолалар, т?рбияд?н башка рухи х?зин?, рухи х?зин?д?н башка ш?хес, ? ш?хест?н башка халык - тарихсыз, - дип татар теле ??м ?д?бияты д?ресл?ренд? милли традициял?р диг?н темасына эш т??риб?се бел?н уртаклашты Равил? Исхак кызы.- Республикабызда яш??че барча милл?т кешел?рен д? укучылар белерг? тиеш. Мукшы, ?рз?, рус милл?т халкыны? т?п яш?? урыннары, символикасы, тарихы, м?д?ният е, н?рс? бел?н ш?гыльл?нг?нн?ре турында ??г?м?л?р, викторина уздырам, презентациял?р к?рс?т?м. К?ршел?ребезг? карата дуслык-татулык, х?рм?т хисл?ре, у?ай м?н?с?б?т т?рбиял??не т?п бурычым диеп саныйм.

Д?ресл?ремд? ?тк?рел? торган кайбер уеннар турында с?йл?п кит?сем кил?. “Бу кемнеке!?” уенында ?ст?лг? ике яки бернич? халыкларны? к?нк?реш ?йберл?ре (милли кием киг?н курчаклар, аш-су р?семн?ре, уенчыклары ?.б.) куела, ? укучылар теге яки бу ?йбер кайсы халыкныкы ик?нлеген, бу ?йберне? ничек аталуын д?рес ?йтерг?, яис? ??мл? т?зеп язарга тиешл?р диг?н фикерне ?иткерде Альфия Кеддюс кызы Узбякова, Дубенка районы Кочкурово урта м?кт?бе укытучысы.

- Татар теле ??м ?д?биятын ?йр?тк?нд? коммуникатив технологиял?рд?н бернич? ел кулланып кил?м. Бу алым д?ресне кызыклы, мавыктыргыч ит?; укучыларда белем алырга у?ышлы ситуация булдырыла, - ди Л?мбер? районы Татар Тавласы м?кт?бе югары квалификацияле укытучы Альфия Фатих кызы Муртазина.

Экспертлар советы ?гъзалары конференция н?ти??л?рен резолюцияг? терк?дел?р.“Этном?д?ни м?гариф: т??риб? ??м перспективалар” дип аталган VIII Б?тенроссия педагогларыны? ф?нни-практик конференциясене? резолюция проектында болай диел?: “VIII Всероссийская научно-практическая педагогическая конференция «Этнокультурное образование: опыт и перспективы» показала, что этнокультурное образование – феномен гуманистической парадигмы образования, в рамках которого идет постоянный процесс развития культуры в различных формах самореализации личности. Ключевая идея современного образования – духовно-нравственное развитие и воспитание личности гражданина России. Участники

российской конференции призывают общественность консолидировать усилия для развития этнокультурного образования, установления взаимопонимания на основе диалога культур между представителями разных национальностей».

Н.Х?лил